

*„Szeretni okosan kell – mindig a gyermek
Természetéhez és életkorához igazodva”
Ranschburg Jenő*

PINDURNYI BÖLCSŐDE
HELYI SZAKMAI PROGRAMJA

Fenntartó:	II. kerületi Önkormányzat Képviselő testülete 1024 Budapest, Mechwart liget 1.
Intézmény neve:	Pindurnyi Bölcsőde
Intézmény címe:	1027 Budapest, Jurányi u. 3.
Telefon/ fax:	
Programfelelős neve:	Varsányi Bölcsőde vezetője
Érvényességi terület:	Az intézmény körzeti feladatokat lát el a II. kerületben lakóhellyel, ill. ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek tekintetében.
Nyitva tartás:	6: 00-18:00
Férőhelyszám:	24
Érvényességi idő:	2024. szeptember 1. – visszavonásig (illetve a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 4/A. § (1) bek. szerinti módosítások esetén módosítjuk)

TARTALOMJEGYZÉK

1. Ellátandó célcsoport és ellátandó terület jellemzői	2
1.1. Helyzetelemzés	
1.1.1. A II. kerületi bölcsődék belső strukturális felépítése	2
1.1.2. A bölcsődénk bemutatása	2
1.1.3. A szolgáltatás területe, a szolgáltatást igénybe vevők célcsoportja és az ellátandó terület jellemzői	4
1.1.4. Az ellátás igénybevételének módja, a szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi formája	4
2. Bölcsődénk nevelési célja, feladatai:	6
2.1. Bölcsődénk pedagógiai hitvallása	10
2.2. Bölcsődénk minőségpolitikája	11
2.3. Bölcsődénk sajátosságai, szakmai programjának konkrét bemutatása	11
2.4. Sajátos nevelési igényű gyermek gondozása nevelése bölcsődénkben	13
3. A bölcsődei élet megszervezésének elvei és módszerei	14
3.1. A napirend kialakítása	16
3.2. A korosztályra kifejlesztett korszerű táplálkozás	18
3.3. A jó tárgyi (játékok, fejlesztő eszközök, kert, bútorok) felszereltség	19
3.4. Személyi feltételek	19
4. Képzések továbbképzések és az egyéni szakmai fejlődés biztosítása	20
5. Kapcsolattartás	20
6. Az ellátottak és a szolgáltatást végzők jogainak védelme	22
6.1. Az igénylők, és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	22
7. Dokumentáció	25
8. Ellenőrzés értékelés rendszere	27
Mellékletek	27

Az Intézmény munkáját és a szakmai programját meghatározó jogszabályok

- ENSZ Emberi jogok nyilatkozata
- 1991. évi LXIV törvény ENSZ Egyezmény a gyermekek jogairól
- Az Európai Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni kisgyermekellátásról
- 1993. évi III. törvény: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1997. évi XXXI törvény: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban: Gytv.)
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről
- 328/2011. (XII. 29.) Korm. Rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- 369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet: a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartása
- 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet a közzétételre vonatkozó ajánlásokról
- Módszertani levél: A bölcsődei nevelés- gondozás szakmai szabályai, 2023.

PINDURNYI BÖLCSŐDE

Intézmény megnevezése:	Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat II. kerületi Egyesített Bölcsődék
Címe:	1027 Budapest, Jurányi utca 3.
E-mail cím:	pindurnyi@iikeruletibolcsik.hu
A programért felelős neve:	Varsányi Bölcsőde vezetője
Férőhelyek száma:	24 fő – 2 csoport
Ellátási formák:	alapellátás

Ellátási terület: Budapest Főváros II. kerületének lakókörzete, lakóhely hiányában kerületi tartózkodási engedély

Ellátási forma: Gyermekek napközbeni ellátása – Bölcsődei ellátás

1. Ellátandó célcsoport és ellátandó terület jellemzői

1.1. Helyzetelemzés

1.1.1. A II. kerületi bölcsődék belső strukturális felépítése

A II. kerületben a bölcsődék egyesített bölcsődei formátumban működnek. Élén az egyesített bölcsődevezető áll, aki szervezi, irányítja, koordinálja, ellenőrzi a bölcsődék munkáját. Gondoskodik a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben meghatározott dolgozói létszámminimumokról és képesítési előírásoknak való megfelelésről. A költségvetés keretein belül tervezi és biztosítja a bölcsődék működéséhez szükséges anyagi erőforrásokat. Éves munkatervet és munkatervi beszámolót készít a fenntartó számára. Szakmai irányelveket, célokat fogalmaz meg, valamint statisztikai (KSH Elektra, OM, TEVADMIN) és egyéb jelentési kötelezettségeinek is eleget tesz.

A bölcsődénk működését jogszabályok, valamint „a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja”, határozza meg. Szakmai programunk az alapprogrammal összhangban készült, mely keretet szolgáltat, és részletes iránymutatást ad az egységes szakmai munkához. Ezeknek az elveknek az elfogadása és a gyakorlatban való érvényesítése a bölcsőde, nevelő - gondozó munkájának alapkövetelménye.

1.1.2. A bölcsődénk bemutatása

Intézményünk a „Bölcsődei nevelés fejlesztése” című pályázati felhívás eredményeként átépített bölcsőde, Budapest II. kerületében található, pár perces séta távolságra a Margit körüttől, mégis csendes, nyugodt, zöld környezetben. A Pindurnyi Bölcsőde a Varsányi Bölcsőde társintézményeként működik. A kerület belvárosi részén nagy igény mutatkozott bölcsőde kialakítására, melyhez a legalkalmasabb helyszínnek a 1027 Budapest, Jurányi u. 3. szám alatti ingatlan bizonyult. Az épület az utcai telekhatáraitra épített, három utcára néző földszint + 4 emeletes sarokház, mely egykor és egyidejűleg

két középiskolának is helyt adott. A funkcióját veszített épület –egy részének-bölcsődévé történő átalakítása tette lehetővé az intézmény létrehozását. A Pindurnyi Bölcsőde a Varsányi Irén utcai Bölcsőde vezetőjének irányítása alatt fog működni. A bölcsőde részére lehatárolt belső udvarral rendelkező terület az épület földszintjén található. A kedvező elhelyezkedése, a jelenkor kihívásainak és elvárásainak minden tekintetben megfelelő épület egy gondozási egységgel, két csoportszobával, gazdag, új játékkészlettel fogadja a kisgyermeket.

A Bölcsőde a Jurányi utca felőli akadálymentes főbejáratnál közelíthető meg. Ebből az előtérből nyílik az egész épületet kiszolgáló lépcsőház és lift is. A különböző funkciójú helyiségek egy, a terület egészen végig futó folyosóról nyílnak, baloldalon a gazdasági és üzemeltetési szárny, míg a jobb oldalon a nevelési helyiségek kaptak helyet. Az előtérből a Varsányi utcai oldalon férfi-, női és akadálymentes kialakítású mosdó, wc, található. Egy leválasztott folyosóról nyílnak az utcai oldalon a gondozási helyiségek, az udvari traktusban az előírt raktározási helyiségek és mosoda. A gyerekszobák közelében kap helyet a személyzeti szoba, női öltöző, mosdó, wc, továbbá teakonyha jelleggel kialakított személyzeti étkező, amit az udvari bejáratral rendelkező tálaló konyha szolgál ki. A melegítő konyhába az ételt a Varsányi Bölcsődéből szállítják. A fogadó előtérből nyílik a gyermekkosci tároló, a gyermeköltöző-átadó-ruhatár, onnan nyílik a gyermek fürdő, gyermekmosó, wc. A csoportszobák innen közelíthetők meg. Az utcai oldalon 2 db egybenyitható csoportszoba kapott helyet melyek 44,22 m² alapterületűek.

Az átadókban minden gyermeknek jellel ellátott, több funkciót betöltő, esztétikus külsejű szekrénye - fogas, tároló, cipőtartó és öltözőpad egyben - van. Található még a helyiségben 1db pelenkázó asztal, külön öltöző padok, felnőttek számára ruhafogas. A bölcsődék egyik vonzó eleme a kis csap, a mosdó, a gyermek WC, a higiénés szükségletek - szokások kialakításához. A fürdő felszereltségei közül nem hiányoznak a méretarányos törölköző, fésűtartók, és a pelenkázó asztal sem, valamint a kád, mely a szükség szerinti alaposabb letisztítás fontos eszköze. A fürdőszoba, az átadó berendezési tárgyai a gyermekek méretéhez igazodnak, ily módon is segítve önállósodásukat.

Csoportszobáink jól felszereltek, a tágas terek, biztonságos tárgyi eszközök a mai kor kívánalmainak szakmai előírásoknak minden szempontból megfelelnek és lehetőséget adnak az önfeledt játékra. Emellett a beszerzett játékeszközök és berendezési tárgyak megfelelnek a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 11. számú mellékletében és a Magyar Bölcsődék Egyesülete által kiadott „AJÁNLÁS A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS MŰKÖDÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖKRŐL ÉS FELSZERELÉSEKRŐL” szóló előírásoknak.

A csoportszobákban lévő beépített szekrények magukba foglalják az altató ágyakat, valamint egy létrát, hogy a magasabb polcokat el lehessen érni.

A gyermekszoba bútorzata, berendezése – felszerelése megfelelően a gyermekcsoport létszámához igazodó és a mennyiségi mutatók alapján biztosított. Szobában játszósarok és pihenősarok kialakítása is megoldott. A hangulatos, puha kárpitozású, lekerekített sarkú bútorok, nyitott játékpalcok, szőnyegek, párnák, puha textil játékok, biztonságot adnak, pihentetnek, nyugtató hatásúak. A szobában van elkülönülésre alkalmas kuckó - a bútorba van integrálva egy kárpitozott kör beülő, altató, „kuckó” - ahol a gyermek pihenhet. A játékkészlet kialakítása egészségügyi és pedagógiai szempontok figyelembevételével történt. A játékok elhelyezése nyitott játékpolcon, állandó helyen, a gyermekek számára elérhető magasságban, fajtánként külön csoportosítva található. Az alapjátékok a csoportban megtalálhatóak, de ezen felül a csecsemőkorú-, a tipegő korú- és a nagyobb gyermekek játékigényének megfelelő mennyiségben, minőségben

biztosítottak a játékok. A csoportszobából, a fürdő és a folyosó is közvetlenül megközelíthető.

A csoportszobáknak ideális esetben közvetlenül kellene kapcsolódnia a kerti teraszhoz, illetve a játszókerthez. Ez a közvetlen kapcsolat a helyszíni adottságok miatt itt nem valósítható meg, mivel a gyermekszobákat a kerttől elválasztja a folyosói terület. Egy tágas köztes téren keresztül viszont biztosított a kijutás az udvarra. Bölcsődénk új játékokkal felszerelt udvarral rendelkezik, mely a gyermekek számára a szabad mozgást, levegőzést, nyáron a pancsolást biztosítja.

A csoportokban a folyamatos napirend segítségével szervezzük a különböző korú és fejlettségi szintű gyermekek életét, hogy minden gyermek egyéni igényét ki tudjuk elégíteni. Minden csoportban két szakképzett kisgyermeknevelő látja el a gondozási-nevelési feladatokat. Ők gondoskodnak arról, hogy a gyermekek testi, lelki fejlődése harmonikus legyen, és megtanuljanak hasonló életkorú társaikkal egymás mellett, majd egymással játszani. A napi játéktevékenységbe építjük be a zenei, vizuális nevelés és a mozgásfejlesztés különböző módjait. A családokkal közösen szervezett programokon lehetőség nyílik arra is, hogy a családok együtt ünnepelhessenek, játszhassanak a bölcsőde falai között. Mindezekkel együtt szeretnénk hozzájárulni ahhoz az általunk kitűzött célhoz, hogy az óvodáskor elérésére egészséges, boldog, a közösséghez jól alkalmazkodó, koruknak megfelelő önállósággal rendelkező gyermekeket neveljünk.

1.1.3. A szolgáltatás területe, a szolgáltatást igénybe vevők célcsoportja és az ellátandó terület jellemzői

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás részeként családvédelmi, szociális, egészségügyi, nevelési, egészségnevelési, azaz gyermekjóléti funkciót, valamint preventív gyermekvédelmi szerepet betöltő intézmény. A bölcsőde a családban nevelkedő 20 hetestől 3 éves korig biztosítja a gyermekek nappali felügyeletét, nevelését, gondozását, szükségleteinek kielégítését, foglalkoztatását, étkeztetését, harmonikus testi és szellemi fejlődésének segítését az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. A bölcsőde végezheti sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermekek nevelését - gondozását is a gyermek 6 éves koráig

Bölcsődei alapellátásunk iránt elsősorban azok a családok érdeklődnek, akik a kerület központjában élnek, illetve dolgoznak. Ezen kívül környezetünkben nagyon sok a szociálisan rászoruló, a gyermekét egyedül nevelő, és a 3 vagy többgyermekes család is. Célunk, hogy még a bölcsődei élet megkezdése előtt kicsit megismerkedjünk a családok környezetével, a szülők nevelési elveivel, hiszen csak akkor tudjuk tovább folytatni, illetve kiegészíteni azt a gondoskodást-nevelést, amit ők már otthon elkezdtek. Természetesen törekszünk arra is, hogy segítséget nyújtsunk azoknak a családoknak, akik még nem kellően jártasak a nevelési módszerek kiválasztása, alkalmazása területén és szükségük van egy kis megerősítésre, iránymutatásra.

Nagy tapasztalattal rendelkezünk a sérült gyermekek ellátásának területén is, így segíteni tudunk azoknak a családoknak is, akik tartósan beteg, sajátos nevelési igényű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelnek. Természetesen ilyen esetben szorosan együtt kell dolgoznunk a Pedagógiai Szakszolgálattal, hiszen mi elsősorban a gyermek gondozását nevelését vállaljuk fel, de természetesen kisgyermeknevelőink a gyógypedagógusokkal konzultálva a napi tevékenységekbe ágyazva segítik a rászoruló gyermekek tovább fejlődését.

1.1.4. Az ellátás igénybevételének módja, a szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi formája

- A bölcsődei szolgáltatás iránt érdeklődőket egész évben személyesen és a honlapunkon (www.iikeruletibolcsik.hu) folyamatosan tájékoztatjuk, a felvétellel kapcsolatos feltételekről és bölcsődénkben folyó eseményekről.
A gondozási év, szeptember 1-től augusztus 31-ig tart. A következő gondozási évre a beiratkozás minden év május első hetében történik, de üres férőhely esetén év közben is felvételre kerülnek azok a gyermekek, akik már jelentkeztek hozzánk, de első körben férőhely hiányában elutasításra kerültek.
- Bölcsődénk a gyermekek napközbeni ellátása keretében, módszertani feladatok szellemiségében működik. Az intézménybe elsősorban a dolgozó szülők – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is – gyermekei járnak. Valamint azon szülők gyermekei, akik munkaeő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, felsőoktatási intézményben nappali képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. Gyermekek napközbeni ellátásának igénybevételére jogosult az átmeneti gondozásban és az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek is.

Bölcsődei felvétel során előnyben kell részesítenünk:

- akinek szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket,
- a védelembe vett gyermeket.

A gyermek felvételét kérheti a szülő, a gondviselő, valamint az ő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a háziorvos, családgyógyozó, a korai fejlesztő gyogygyedagógusa és a gyermekjóléti szolgálat, valamint a gyámhatóság. Védelembe vétel esetén a települési önkormányzat jegyzője kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását.

Bölcsődénkbe a felvételt nyert családokat tájékoztatjuk a:

- az ellátás feltételeiről,
- az intézmény által vezetett személyes nyilvántartásokról,
- az intézmény házirendjéről, a napirendről,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- a fizetendő térítési díjakról.

A tájékoztatást követően az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője megállapodást köt az intézménnyel, melyben egyben nyilatkozik, hogy az általa megadott személyes adatok a valóságnak megfelelnek, és ha abban változás áll be azt köteles jelezni, valamint az ellátásról a tájékoztatást megkapta.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- Az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén, ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a

bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

- A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei nevelésben, gondozásban legfeljebb annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amely évben a hatodik életévét betölti.
- Ha a harmadik életévét - január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott bölcsődei nevelési év végéig, - ha szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő bölcsődei nevelési év végéig.

2. Bölcsődénk nevelési célja, feladatai:

A bölcsődénk célja, hogy a családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a kisgyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését biztosítsuk, személyiségük kibontakozását elősegítsük. Minden esetben törekszünk arra, hogy intézményes keretek között is figyelembe vegyünk az egyéni sajátosságokat és az eltérő fejlődésütem menetét. A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében pedig kiemelt célunk a hátrányok és azok következményeinek enyhítése, az esélyegyenlőség biztosítása, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.

A bölcsődénk jelentős szociális-gyermek és családvédelmi funkciót tölt be. Tartalmi munkájának jellegét tekintve gondozási, nevelési és személyiségfejlesztő funkciója a legmeghatározóbb, hiszen a korosztály életkorából adódó sajátossága, érzékenysége és sérülékenysége magas szintű pedagógiai és pszichológiai felkészültséget igényel.

Valljuk, hogy az első évek nevelő munkájának alapozó feladata van, melyek a későbbiekben segítik a világ megismerését és a kötődések kialakulásának mélységét, minőségét.

Célunk továbbá, hogy kihasználjuk épületi adottságunkat, és ezen adottságok birtokában napi munkánk során családias légkört biztosítsunk a gyermekeknek és szüleiknek. Nyitottságunkat kihasználjuk arra, hogy a családok betekintést nyerjenek napi munkánkba, megismerjék nevelési elveinket, módszereinket. Úgy érezzük és tapasztaljuk, a családoknak szükségük van olyan mintákra, megoldási módokra, melyek segítik őket eligazodni a gyermeknevelés területén.

A bölcsődénk feladata: A bölcsődénkbe járó gyermekek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése. A családban nevelkedő 0-3 éves korú, gyermekek napközbeni ellátása, szakszerű gondozása és nevelése a minőségpolitikai célok és a gondozási-nevelési elvek maximális alkalmazásával.

Amennyiben a gyermek még nem érett az óvodai nevelésre, szülők kérésére és a szakemberek (orvos, szaktanácsadó, bölcsődevezető, gyógypedagógus) javaslata alapján a gyermek 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében.

A feladat ellátása során a Bölcsődei Alapprogram előírja számunkra:

- **A család rendszerszemléletű megközelítésének elvét**, melyet mi azért tartunk nagyon fontosnak, mert tudjuk, a kisgyermek fejlődését akkor tudjuk a legjobban segíteni, ha az egész családot megismerjük, ha képet kapunk arról, hogy a család milyen nevelési elvet vall, milyen nevelési légkört tud biztosítani és milyen mintát

lát otthon a gyermek. A gyermek viselkedést csak akkor tudjuk pontosan megérteni, ha ismerjük a családok erősségeit, esetleges hiányosságait és így tudjuk a legjobban továbbsegíteni a fejlődésüket. Bölcsődénkben kiemelten foglalkozunk a kisgyermekek családjával, valamint a családokkal, fontosnak tartjuk a folyamatos kapcsolattartást, tájékoztatást.

- **A koragyermekkorai intervenció szemlélet befogadását.** A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. Nekünk, bölcsődei szakembereknek tisztában kell lennünk azzal, hogy a gyermekek fejlődési üteme eltérő, van, aki gyorsabban, van, aki kicsit lassabban fejlődik az átlagosnál, van, akinél előfordul átmeneti megakadás, lassulás, melyre oda kell figyelni, hiszen ezek a megakadások hatással lehetnek a későbbi készségek, képességek fejlődésére. Ezért ezekben az időszakokban kiemelten fontos a preventív szemléletű beavatkozás, a szakemberek összefogása, együttműködése, hiszen sok esetben az időben megkezdett fejlesztéssel az is elkerülhető, hogy a kisgyermek SNI státuszba kerüljön.
- **A családi nevelés elsődleges tisztelete** azért is fontos nekünk, hiszen a szülőknél, a családnál jobban nem ismerheti senki a gyermeket és az ő hagyományait, szokásait nekünk tiszteletben kell tartani. Figyelembe kell vennünk és a lehetőségekhez képest el kell fogadnunk különböző kultúrák nevelési elveit, hiszen egyre többen vannak más nemzetiségű családok bölcsődénkben. Természetesen, ahol szükség van arra, hogy kompenzáljuk a családi nevelési hiányosságokat, azt meg kell tennünk és ha lehetőségünk nyílik arra, akkor segítséget is nyújtunk a családoknak nevelési problémák megoldásához.
- **A kisgyermeki személyiség tisztelete** elengedetlen mindenkinek, aki kisgyermekkel foglalkozik, hiszen tudjuk, mindenki önálló egyéniség, mindenkinek egyéni szükséglete van és mindenkit megillet az egyéni bánásmód, és a személyiségének tiszteletben tartása, ezért figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.
- **A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe van,** hiszen ő jól ismeri a bölcsődés korú gyermekek életkori sajátosságait, és ő az, aki személyiségén keresztül hatni tud a kisgyermekekre és családjaikra. A kisgyermeknevelőnek ismernie kell a kompetenciahatárokat, kellő önismerettel, magas szintű társas készséggel kell rendelkeznie, hogy hivatását megfelelően el tudja látni. A kisgyermeknevelőink rendszeresen vesznek részt továbbképzéseken, melyek hozzájárulnak szakmai tudásuk fejlődéséhez, valamint támogatjuk őket abban is ha szeretnének felsőfokú intézmény keretein belül tanulni.
- **A biztonság és a stabilitás megteremtése.** Tisztában vagyunk azzal, hogy a gyermekek számára milyen fontos az, hogy biztonságban érezzék magukat. A családból kikerülve és egy új környezetbe való beilleszkedésnél ez a biztonságérzés sérül, ezért fontos számunkra, hogy ezt a folyamatot megkönnyítsük, lerövidítsük. Amivel mi segíteni tudjuk ennek a folyamatnak a megkönnyítését, az a szülővel történő fokozatos beszoktatás menetének alkalmazása, a „saját” kisgyermeknevelő rendszer, a felmenőrendszer, a csoport és a hely állandóságának a biztosítása. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékoztatói lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is. A

kisgyermek új helyzetekhez való hozzászoktatása segíti az alkalmazkodást, a változások elfogadását, az új dolgok megismerését, a szokások kialakulását.

- **Fokozatosság megvalósítása** a bölcsődei nevelés összes területét érintő változás esetén kiemelt jelentőségű. A gyermekek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti az alkalmazkodást, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását és a változások elfogadását.
- **Egyéni bánásmód érvényesítése**, szakmai munkánk egyik fontos alapja, hiszen még az azonos korú gyermekek fejlődése és igénye között is nagy eltérések lehetnek. A mi elsődleges feladatunk és célunk, hogy kisgyermeknevelőink elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartással forduljanak a gyermekek felé és vegyék figyelembe a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását.
Nagyon jól kell ismernünk a gyermekek egyéni szükségleteit és ehhez kell igazítanunk napirendünket, hogy meg tudjuk valósítani személyre szóló gondozást és segíteni tudjuk a gyermekek önállósodási törekvésüket, valamint a gyermekek érezzék, hogy a kisgyermeknevelőre mindig számíthatnak, ha szükségük van egy kis bátorításra, simogatásra, gondoskodásra. Fontos az is, hogy a felnőtt észrevegye és elismerje, ha sikerült felépíteni egy magas tornyot, vagy ha a helyére került egy-egy puzzle darab.
- **Gondozási helyzeteknek kiemelt jelentősége** van, hiszen ez sokszor egy bensőséges, intim helyzet, ahol a kisgyermeknevelő a gondozási folyamatok alatt, sok mindenre meg is „tanítja” a gyermeket. A bölcsődénkben a kisgyermeknevelők törekednek arra, hogy a gondozási feladatokba bevonják a kicsiket is. Türelemmel kivárik, míg a gyermek próbálkozik önállóan az öltözéssel, evéssel. Nem sürgetve a gyermeket, lehetőséget biztosítanak számára, hogy egyedül oldja meg ezeket a feladatokat. Gondozásnál pozitív visszajelzésekkel erősítik a kisgyermek egészséges én képének kialakulását, valamint folyamatosan törekednek annak megerősítésére.
- **A gyermeki kompetenciakészítés támogatása.** A gyermekek kíváncsiak, érdeklődők, szeretnék felfedezni a világot, szeretnék megismerni, mi, hogy és miért működik és szeretnék kipróbálni, hogy nekik is sikerül e beindítani, összerakni, megszólaltatni azt a játékot, amit társaik oly nagy élvezettel használnak. Ehhez nekünk felnőtteknek kell megteremteni és biztosítani a nyugodt, biztonságos légkört, a változatos ingergazdag tárgyi környezetet, ahol a gyermekek élményekhez, tapasztalatokhoz juthatnak és átélhessék a spontán tanulás örömét és megmaradjon bennük a vágy, hogy felfedezze az őt körülvevő világot. Ehhez fontos, hogy ott legyünk a közelükben és ha valamiben elakadnak, elbizonytalanodnak, akkor egyből segítséget tudjunk nyújtani.

Az alapelvek betartásán túl a gondozás-neveléshez kapcsolódó feladatunk még, hogy:

- minden csoport kialakulásakor, a beszoktatások, és a gyermekek fejlettségi szintjének megismerése után ki kell alakítani a csoport végleges napirendjét, melyet csak a bölcsődevezető jóváhagyásával lehet módosítani,
- a csoportok évszakokra lebontva tervet készítenek, melyben az évszakokhoz kapcsolódóan megtervezik a tevékenységformákat, mondókákat, énekeket, meséket stb.

Az egészséges életmód alakítása:

- az egészséges életmód és az egészséges életmódra nevelés a kisgyermekek bölcsődei életében is fontos. A levegőn tartózkodás, levegőztetés feltételei adottak. Törekszünk arra, hogy a még járni nem tudó kisgyermekeknél is biztosítva legyen a levegőztetés, a kerti hempergő és levegőztető ágy használatával. Az alvás nyugodt feltételeinek biztosítása fontos feladata mind a kisgyermeknevelőnek, mind a bölcsőde többi dolgozójának.
- az ételmezésvezető kiemelt feladata az egészséges táplálkozásra irányuló folytonos törekvés, a kisgyermekek ez irányú szükségleteinek maximális figyelembevétele, a korosztály előírásainak szem előtt tartásával, kielégítve az egyéni igényeket is (érzékenység: tej, liszt, cukor stb.), ill. a sérült kisgyermek étkeztetése stb.

Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

- derűs légkör kialakítása.
- szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kisgyermeknevelő-gyermek kapcsolat.
- egyéni szükségletek figyelembevétele és kielégítése, az éntudat egészséges fejlődésének elősegítése.
- a társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásában, nyitottság, empátia, tolerancia fejlődésének elősegítése.
- kommunikatív képességek fejlődésének elősegítése.
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek gondozása-nevelése speciális törődéssel, szükség szerint más szakemberek bevonásával.

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- az érdeklődés folyamatának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének a segítése.
- a kommunikatív képességek és a kommunikációs kedv segítése.
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségének biztosítása.
- a közös tevékenységek során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása.
- az önálló aktivitás és kreativitás támogatása.
- az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése.
- ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése.
- A gyermek tevékenységének, támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése.

2.1. Bölcsődénk pedagógiai hitvallása

A bölcsődénkben folyó nevelési munkánkat, a gyerekekkel történő kapcsolattartást az alábbi idézettel jellemeznénk:

„Egészen másfajta tudásra tesz szert az a gyermek, aki önálló kísérletek révén jut el valamihez, mint az, aki készen kapja a megoldást” (Pikler Emmi)

Elsődleges célkitűzéseink között szerepel a szakmai értékek megőrzése és továbbadása, a kialakult jó gyakorlatok megerősítése, új módszerek és tevékenységek bevezetése, a dolgozók és a szülők nevelői szemléletének formálása. Gyermekbarát, gyermekközeli környezet kialakítása az első számú alapelvünk, miszerint minden a gyermek érdekét szolgálja a legapróbb részletekig. A megfelelő környezet kialakítása; azaz a gyermek biztonsága, kényelme, önállósága, érdeklődése, motivációja, egyéni igénye, szülők megelégedettsége mindenben meghatározó. Célunk, hogy olyan gyermekbarát környezet vegye őket körül, mely értük és róluk szól.

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésünkben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. A megoldást a mindennapos kapcsolattartásban látjuk, így a szülő a kialakult bizalom által nevelési gondjaival is hozzánk fordulhat, fordul. Tudjuk, hogy a korai életkorban a családi minta a legmeghatározóbb, a bölcsődei nevelés pedig a kiegészítő, támogató, mintanyújtó szerepével megfelelő alapot biztosít a gyermek optimális fejlődéséhez. A nem kisgyermeknevelő munkakörben alkalmazott dolgozóknak is olyan empátikus képességgel kell rendelkezniük, amely alkalmassá teszi őket arra, hogy megfelelő társaik legyenek a kisgyermeknevelőknek a gyermeki személyiség kibontakoztatásában. Megfelelő szintű folyamatos tájékoztatás után tudniuk kell milyen célok érdekében, hogyan kívánják a kisgyermeknevelők a gyermekcsoport nevelését és gondozását megvalósítani, hogy ennek megfelelően járuljanak hozzá a nevelés-gondozás eredményességéhez.

Mi a bölcsődében dolgozó szakemberek valljuk, hogy csak nyugodt, derűs, szeretetteljes, légkörben felnövő gyermekekből válnak boldog, kiegyensúlyozott, a világra nyitott, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek. A kisgyermek életében az első három év, az első közösség meghatározó, és jelentős szerepe van a gyermek későbbi személyiségfejlődésében. A kisgyermek ebben az életszakaszában a legsérülékenyebb testileg, lelkileg egyaránt, erősen függ a felnőttektől, ezért a kisgyermeknevelő személyisége meghatározó. Fontosnak tartjuk, a biztonságot nyújtó környezetet, melyben a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk és vigyázzuk a ránk bízott gyermekeket.

A bölcsődénk funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására.

2.2. Bölcsődénk minőségpolitikája

Munkánkat elkötelezetten az alábbi mottó szellemében végezzük:

*„Én azt hiszem,
gyereket csak úgy lehet nevelni,
ha az ember megtiszteli azzal,
hogy komolyan veszi.”*

Szabó Magda

Minőségpolitikai célkitűzéseink

- Bölcsődénk olyan, gyermekekre szabott gondozási nevelési elveket alkalmaz, melyek a bölcsődei ellátás területén a gyermekek igényeit maximálisan kielégítik, és természetesen megfelelnek a bölcsődei gondozás–nevelés országos alapprogramjának. Mindezek feltétele a szakmai igényesség, mely elsősorban a kisgyermeknevelő képzettségén és nevelői attitűdjén alapul, valamint azon, hogy munkáját hivatásként szeresse és végezze.
- Fontos küldetésnek tekintjük a családok segítségét, a társadalmi igényekre való gyors reagálást, a fiatal anyák munkába állásának segítségét. A ránk bízott gyermekeket családias környezetben fogadjuk, és sok szeretettel vesszük körül. Segítenünk kell, a gyermek és kisgyermeknevelő közt kialakuló érzelmi kapcsolatot, hiszen a kötődésnek döntő jelentősége van a személyiségfejlődésben.
- Elkötelezettek vagyunk a szakmai munka és az intézményi működés színvonalának folyamatos fejlesztése iránt.
- Törekszünk arra, hogy bölcsődénk olyan intézmény legyenek, ahol a szülők aktív résztvevői a bölcsődei életnek, hiszen egyedülálló ismeretekkel rendelkeznek gyermekükről. Fontosnak tartjuk, hogy a családokkal megfelelő együttműködés alakuljon ki a gyermekek optimális fejlődésének érdekében.
- Olyan intézmény munkájának szeretnénk részesei lenni, ahol nyugodt légkör tartalmaz szakmai eredményeket hozhat, melyek együttesen szolgálják a gyermekek, szülők és a szakma érdekét.
- Szem előtt kívánjuk tartani a családias hangulatú bölcsődei légkör megteremtését, ahol nemcsak a gyermekek, hanem az őket gondozó felnőttek is jól érzik magukat, és sajátjuknak tartják és vallják munkahelyüket.

2.3. Bölcsődénk sajátosságai, szakmai programjának konkrét bemutatása,

Minden bölcsőde, így mi is, szakmai programunk összeállításánál figyelembe vette és betartja „A bölcsődei nevelés- gondozás szakmai szabályai” módszertani levél előírásait. E mellett azonban fontosnak tartjuk kiemelni, egyéni sajátosságainkat, jellemzőinket, melyek megkülönböztetnek minket a környezetünkben lévő intézményektől.

Ezek pedig a következők:

- Az alacsony férőhelyszám lehetőséget biztosít arra, hogy igazán családias légkört teremtsünk meg csoportjainkban és minden kisgyermeket mindenki személyesen ismerhessen.
- Bölcsődénk a mindennapi élet fontos nevelési helyzetein belül kiemelten nyújtja azokat az élményeket, környezeti ingereket, eszközöket, melyek lehetővé teszik a megismerési-, felfedezési- és alkotásvágy fejlesztését. A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermek irodalmi és zenei nevelésére igyekszünk nagyobb hangsúlyt helyezni a szakmai munkánk

során. A kommunikatív képességek fejlődésének feltétele a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakció. Sok lehetőséget kínálunk tapasztalatszerzésre, a környezet megismerésére. A kisgyermeknevelőink feladata lesz a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével. A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi- (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a gyermek személyiségére.

- A zenére történő mozgások megkedveltetése, beépítése a napirendbe, egy újabb lehetőség. A mai gyorsan változó világunkban nagyon fontos lenne a saját kultúra, értékek, hagyományok őrzése, ápolása, ezt segíti elő a közös éneklés, zenélés. A szakmai program kiemelt része a kisgyermekkorai zenei nevelés, mely során a bölcsődénbe járó kisgyermek dalok, énekek, zene iránti szeretetét, érdeklődését, szeretnénk fejleszteni. A zene szeretete kihat a gyermek egész fejlődésére, fogékonná teszi a szép befogadására, formálja ízlésüket, és segít abban, hogy kulturáltabb emberekké váljanak. Ezért a nevelő-gondozó munkánk során a zene csodálatos világával ismertetjük meg a gyermekeket, koruknak megfelelő szinten. A zene nemcsak új élményt nyújt számukra, hanem játszva fejleszti mozgásukat, szókincsüket, sőt még társkapcsolatukat is, hiszen a zene hatására az együtt mozgás, „táncolás” is nagyobb élményt nyújt számukra.
- A zene mellett a mozgás játékos fejlesztését is középpontba helyezzük. Tapasztalataink szerint az egészséges fejlődésmenetű gyermekek jelentős hányadánál figyelhető meg a gyakoribb elesés, diszharmonikus mozgás. Ezért gondoltuk azt, hogy a mozgás fejlesztésre tudatosabban figyelünk, és a szabad játékba beépített nagymozgásos tevékenységeket az eddiginél tervezetebben építjük be a napirendbe. Évek alatt nagyon sok családnak tudtunk segíteni abban is, hogy a nálunk felfedezett értelmi vagy éppen mozgásos elmaradásokra korán felhívjuk a családok figyelmét és sok beszélgetést követően minél korábban a megfelelő szakember segítségével a gyermek felzárkóztatása megkezdődjön. Ehhez a munkához nagy empátiakészségre van szükség, ami a mi kis kollektívánkban megvan. Empátián kívül az is fontos, hogy minden esetben a fejlesztő szakemberrel is szoros kapcsolatot tartunk fenn, önképzéssel is fejlesztjük tudásunkat és így közös erőfeszítéssel szinte minden hozzánk bekerülő eltérő fejlődésű gyermek könnyen beilleszthető lesz az ép óvodai közösségbe.
- Kisgyermeknevelőink kezűgyességének köszönhetően az épület és a csoportszobák hangulata mindig változatos, az adott évszaknak, ünnepnek a hangulatát tükrözi és így könnyebb ráhangolódni a közelgő eseményekre, évszakváltozásokra. Természetesen a családi, hangulatos környezetben a gyermekek még inkább szívesen hallgatják azokat az ünnepekhez, évszakokhoz kapcsolódó dalokat, mondókákat, meséket, melyek sok élményt és „tanulási” lehetőséget biztosítanak számukra. Fontosabb ünnepeink a következők:
 - **A családokkal közösen sütőtökből lámpást faragunk**, készítünk, a gyerekek kedvük szerint az évszakhoz és az ünnepkörhöz kapcsolódó képeket ragasztanak, vágják, alkotnak.

- **Télapó-várás:** Erre a napra úgy készülünk fel, hogy minden nap valami új kis kincs, dísz kerül be a csoportba és játék közbe kisgyermeknevelőink, télapót idéző mesét, éneket mondanak el a gyermekeknek. A jeles napon már mindenki nagyon izgatott. Mi már alig várjuk, hogy a gyermekek arca mit tükröz, a családok pedig szeretik, hogy ebben a jól ismert környezetben is átélhetik az ünnep élményét.
- **A következő ünnep a karácsony.** Mi úgy gondoljuk, ennek az ünnepnek csak a hangulatát kell megteremtenünk, a várakozás élményére kell felkészítenünk a gyermekeket. A közös mézeskalács sütés is ezt a célt szolgálja. Az előtérben felállított fenyőfára a gyermekek által készített díszek kerülnek fel és a csoportok oda mennek ki énekelni, mondókázni. Ami még nekünk a karácsonyhoz tartozik és a várakozás élményét fokozza, az az, hogy kisgyermeknevelőink kis ajándéktárgyakat készítenek, melyek közül a szülők kiválaszthatják azt, ami lakásuk díszé lehet.
- **A farsang** a mulatságról, jókedvről, a vidámságról szól. A nagyobb gyerekek már felvesznek egy-egy jelmezt és a délelőtti folyamán abban énekelnek, játszanak.
- **Húsvét:** az ünnepre hangolódván a gyerekekkel közösen tojást festünk és ismét az ünnephez illő díszek kerülnek fel a csoportszobák falaira. Az udvaron csokitozásokat keresnek a gyermekek, melyeket kis kosarakba gyűjtenek. 2-3 héttel húsvét előtt bekerülnek a csoportokba a nyuszis mesekönyvek is és természetesen az ünnephez kapcsolódó verseket, meséket, idézzük fel közösen a gyerekekkel.
- **Anyák napjára** az apukákat várjuk sok szeretettel egy közös délutáni programra, akik a gyerekekkel közösen készítenek valami kis meglepetést az anyukáknak.
- **Apák napjára** az édesanyákat hívjuk be és az anyukák a gyermekeikkel közös ajándékot készítenek apának.
- **Az év zárásaként júníalist** tartunk, ami tulajdonképpen egy délutáni családi program. Ezen a délutánon feldíszítjük udvarunkat, felállítunk egy ugróvárat, amit a gyerekek nagyon szeretnek, hiszen ez újdonság számunkra, kézműves foglalkozásokat és mozgásos játékokat szervezünk, arcfestést, szappanbuborék fújást, horgászhatnak. Amennyiben anyagi lehetőségeink engedik zenés műsorral is készülünk erre a délutánra.
- **„Bölcsődétől búcsúzó”** családi program (ballagás). Szabad játék az udvaron, közös multság, zene.

2.4. Sajátos nevelési igényű gyermek gondozása nevelése bölcsődékben:

- A sérült gyermek integrált formában történő gondozása – nevelése az egészséges és sérült gyermekek együttélési előnyeire kell, hogy építkezzen.
- Egy gyermekcsoportban legfeljebb két sérült gyermeket integrálunk be, mert óvakodni kell a csoport, ill. a kisgyermeknevelő túlterheléséről.
- Az integrált csoport kisgyermeknevelői gondozásba ágyazott fejlesztést végeznek, a korai fejlesztés a terület Pedagógiai Szakszolgálatát által kirendelt gyógypedagógusok feladata. Szükségszerű és elengedhetetlen az együttműködés a bölcsőde és a szakszolgálat munkatársai között, hiszen csak közös segítséggel érhető el, a gyermekek továbbfejlődése, felzárkóztatása.
- Bölcsődében adottak a tárgyi feltételek az SNI-s kisgyermekek ellátáshoz, a szakembergárda pedig szellemiségében felkészült az inkluzív nevelésre.

3. A bölcsődei élet megszervezésének elvei és módszerei

A bölcsődei gondozás-nevelés alapvető feladata a gyermekek szakszerű gondozása-nevelése mellett, hogy a családokkal partneri kapcsolatot alakítsunk ki, hiszen valljuk, a bölcsődébe kerülés után, közösen kell biztosítanunk a gyermekek harmonikus fejlődését. Támaszkodnunk kell a szülők információira, tapasztalataira, mert ők ismerik legjobban a gyermekek egyéni igényeit, szokásait, melyek segítségével a kisgyermeknevelők differenciált, személyre szóló módszerek alkalmazásával, segíthetik őket az új környezethez való alkalmazkodáshoz. A kisgyermeknevelők pedig szaktudásukkal, tapasztalataikkal tudják segíteni a családokat. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű, etikai szempontból megfelelő, tapintatos folyamatos kommunikáció.

Alapvető fontosságú a korrekt, lényegre törő, folyamatos tájékoztatás a gyermek fejlődéséről, viselkedéséről, egészségéről. Az együttműködés formái változatosak, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért párhuzamosan minél több formáját alkalmazzuk. Ezek a módszerek a következők:

- **Bölcsőde kóستolgotóra** hívjuk a szülőket és gyermekeket, ahol bemutatjuk a házainkat, elmondjuk szokásainkat. Meghallgatjuk az aggodalmakat, beszélgetünk a gyermekintézményekkel kapcsolatos hiedelmekről. Ezen az ismerkedő napon a szülők kicsit beleláthatnak napi munkánkba, és benyomást szerezhhetnek az intézmény nevelési légköréről is.
- **Szülői értekezletet** tartunk a felvételt nyert gyermekek szüleinek. A közös szülői értekezleten informális tájékoztatást adunk a bölcsődék házirendjéről, szervezeti és működési szabályzatáról, napirendjéről, a térítési díj összegéről és a fizetés módjáról. A bölcsőde szakmai programját a családok rendelkezésére bocsátjuk. A Gyvt.32.§(7) bekezdés értelmében „Megállapodást” kötünk a családokkal a bölcsődei ellátás időintervallumára, tartalmára, a személyi térítési díj megfizetésének módjára vonatkozóan. Elmondjuk, milyen dokumentumok összegyűjtése szükséges a gyermek beiratkozásához és a díjfizetés összegének megállapításához.

Tájékoztatjuk a családokat a gyermekek és szülők jogairól, kötelezettségeiről. Megalakítjuk a Szülői Érdekképviselői Fórumot, hogy a hozzánk járó családok jogait érvényesíteni tudják.

A bölcsődét, vagy adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

- **Szülőcsoportos beszélgetés** A szülő - csoportos beszélgetések tematikus megbeszélések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelő vezeti a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása egymás meghallgatása segíti a szülői kompetencia érzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok tovább gondolására, ezáltal a saját viselkedés-repertoár bővítésére. Ezáltal segítünk eligazodni a gyermeknevelés rejtelmeiben, de egyben erősítjük a szülői kompetenciát is. A szülő-csoportos megbeszéléseket évente legalább két alkalommal szervezzük.
- **Családlátogatásra** megyünk el, ahol alkalom nyílik a gyermeket otthoni környezetében megismerni, szokásait, napirendjét megbeszélni és képet kaphatunk arról is, milyen nevelői légkör veszi körül otthon. Látogatás alkalmával „beajánljuk magunkat” is. Elmondjuk, miben vagyunk erősek, milyen értékeink

vannak, miért vagyunk meggyőződve arról, hogy a bölcsőde jó hatással van a gyermekek fejlődésére és szocializációjára. Megosztjuk a tapasztalatunkat az anyával és elmondjuk, miért fontos a szülővel történő beszoktatás a gyermek, a szülő és a kisgyermeknevelő szempontjából.

Fontossága a kisgyermeknevelő szempontjából:

- bizalmas kapcsolat kialakítása,
- a szülők feszültségoldása,
- a gyermek megismerése saját környezetében, megfigyelhető a gyermek családban elfoglalt helye, szerepe, fontossága,
- családi háttér tisztánlátása.

Fontossága a gyermek és a szülő szempontjából:

- a kisgyermeknevelő megismerése a gyermek saját környezetében,
- a felszabadultabb beszélgetés megkönnyíti az információk átadását,
- a kisgyermeknevelő „csak rájuk” figyel, ők vannak a figyelem középpontjában.

Szakmai feladat a családlátogatással kapcsolatban:

- A szülő meggyőzése a látogatás hasznosságáról, a gyermekre gyakorolt pozitív hatásáról.
 - A gyermek kisgyermeknevelői a beszoktatást megelőző héten, a szülőkkel előre egyeztetett időpontban meglátogatják a családot. Ilyenkor a gyermeknek apró saját készítésű ajándékkal kedveskednek.
 - Csak akkor kell eltekinteni a családlátogatástól, ha a szülő mereven elzárkózik, ennek okát a kisgyermeknevelőnek jelezni kell a vezető felé.
- **Szülővel történő beszoktatást** azért tartjuk nagyon fontosnak, hogy a kisgyermek az édesanyja biztonságot nyújtó jelenléte mellett ismerhesse meg az új környezetet. A szülőnek a beszoktatás (ami kb. két hétig tart) alatt van módja arra, hogy megmutassa a kisgyermeknevelőnek az otthon kialakult szokásokat, rituálét, gondozási módozatokat. A kisgyermeknevelőnek lehetősége adódik arra, hogy a szülőnek és kisgyermekének bemutassa a bölcsődei szokásokat, nevelési és gondozási elveket és módszereket, bizalmi kapcsolatot építsen ki a család és az intézmény között.

A beszoktatás szempontjai:

- a kisgyermek felkészítése a bölcsődei életre (beszoktatás előtti családlátogatás, szülő felkészítése a beszoktatásra- tájékoztatás),
 - lehetőség adása a beszoktatás előtti ismerkedésre, minél jobban megkönnyíteni az anya és gyermeke közötti elválást, fokozatos legyen (1. nap 1 órát, naponta emelkedő időtartam- legalább 2 heti periódusban),
 - anya, ill. más gyermekhez közeli személy jelenléte a beszoktatás alatt (a gyermek gondozását fokozatosan átadva a kisgyermeknevelőnek),
 - 1 új gyermek fogadása hetenként,
 - a gyermeket a beszoktatás időszakában ugyanaz a kisgyermeknevelő fogadja: „saját kisgyermeknevelő” rendszer
- **„Saját” kisgyermeknevelő rendszer** a személyi állandóság elvén nyugszik: Az édesanyjával kialakult szoros kötődés után a bölcsődében kell lenni egy olyan személynek, aki segít megkönnyíteni az elválás és beilleszkedés nehézségeit, és jobban figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, és számon tartja az újabb

fejlődési állomásokat. A „saját” kisgyermeknevelő rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermek egyéni igényeit, problémáit, szokásait és ő az a személy, akinek több ideje van arra, hogy átsegítse a gyermeket a bölcsődei élete során adódó nehézségeken.

- Bölcsődénkben a személyes kapcsolattartás fontos részét képezik a **napi találkozások**. Célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalomkor kerül sor. Az interakciós helyzetet pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően. A reggeli átvételnél a kisgyermeknevelők érdeklődnek a gyermekkel történt előző napi eseményekről, délután pedig átadáskor tájékoztatják a szülőket az aznapi történésekről.
- **Indirekt formájú - írásbeli tájékoztató** (üzenő füzet), hirdető tábla, faliújság, email, honlapja, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenés is tájékoztatjuk a szülőket, a bölcsődénket érintő fontosabb eseményekről, aktuális hírekről, melyek szintén a kapcsolatépítést, segítségnyújtást segíti.

A nevelési módszereink megvalósításának elengedhetetlen feltétele:

- jól szervezett napirend
- a korosztályra kifejlesztett korszerű táplálkozás
- a jó tárgyi felszereltség (játékok, fejlesztő eszközök, kert, bútorok)
- a jól képzett szakember gárda
- a gyermekcsoport ideális létszáma

3.1. A napirend kialakítása

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend alkalmazásával a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítjuk, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, ne legyen felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalalmát is biztosítja, mivel a folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a kisgyermek jó közérzetét teremti meg.

A napirend az aktuálisan egy csoportba tartozó gyerekek szükségleteinek kielégítésére irányuló életszervezési feladat. A gyerekek étkezési-, játék-, pihenési szükségletük egyéni figyelembevételével kell kialakítani a napirendet, a csoport érdekeivel összehangoltan. A napirend szolgál alapul a gyermek számára a tájékozódásban, és a biztonságérzetében. A gyermek egyéni igényein túl meghatározza a napirendet a gyermekek fejlettsége, a létszám, az évszakok, időjárás.

Kialakításának további feltételei: a személyi állandóság, a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzettel való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele. A kisgyermeknevelők munkarendje a gyermekek napirendjéhez kell, hogy igazodjon. A kisgyermeknevelők a csoport kialakulása után egymással egyeztetett állandó napirendet és munkarendet dolgoznak ki. Ezen változtatni csak

közös, - a bölcsődevezetővel egyeztetett – megfontolás után lehet. A kisgyermeknevelők, és a bölcsődei dajkák munkarendje a gyermekek napirendjéhez igazodik.

Általános alapelvek:

- Minden egyes gyermek és a csoport igényeinek figyelembevétele, összehangolása.
- Bölcsődei nyitvatartási idő.
- A gyermek otthoni és bölcsődei napirendjének egymáshoz közelítése.
- A gyermekek életkori sajátosságainak, igényeinek, fejlődésüknek szem előtt tartása.
- Szükségletek változása- évszakok (nyári, őszi, tavaszi, téli napirend).

Gyakorlati szempontok:

- elegendő idő hagyása a gondozási műveletekre,
- várakozási idő kiküszöbölése,
- folyamatosság,
- összehangoltság,
- egységenkénti, ezen belül külön összeállított csoportok napirendje (csúsztatott napirend),
- a kisgyermeknevelői és technikai dolgozó munkarendjének igazodása a napirendhez,
- a csoport pontos korösszetételének figyelembevétele, a gyermekek megoszlása a kisgyermeknevelők között (vegyes-, azonos korú gyermekcsoport),
- a csoportok alcsoportokra bomlanak a „saját kisgyermeknevelő” elv értelmében,
- minden egyes gyermek egyéni igényének figyelembevétele.

Az általános napirend főbb szempontjai:

6 ⁰⁰ -8 ⁰⁰	Reggeli érkezés, gyermekek fogadása, kötetlen játék, meghitt beszélgetések
8 ⁰⁰ -8 ³⁰	Reggeli
8 ³⁰ -10 ⁰⁰	Szabad játéktevékenység a kisgyermeknevelő felügyelete és támogató tevékenysége mellett
9 ³⁰ -9 ⁴⁵	Tízórai
10 ⁰⁰ -11 ³⁰	Udvari játék / az időjárástól függően ez az időpont rugalmasan változik /
11 ³⁰ -12 ³⁰	A gyermekek folyamatosan jönnek be az udvarról a saját kisgyermeknevelőikkel. Tisztálkodnak, ebédelnek, öltözködnek és pihenni térnek.
12 ³⁰ -15 ⁰⁰	Pihenés, alvás. Az ébredés sorrendjében kelnek fel a gyermekek, fürdőszobai tevékenységeket végeznek. Uzsonnáig kötetlenül játszanak.
15 ⁰⁰ -15 ³⁰	Uzsonna
15 ³⁰ -18 ⁰⁰	Szabad játéktevékenység, hazaadás

3.2. A korosztályra kifejlesztett korszerű táplálkozás

Az egészséges életmódra nevelés egyik fontos területe a táplálkozás. A táplálkozásnak, étkezésnek nemcsak a gyermek testi fejlődésében van szerepe, hanem az érzelmi élet, az értelmi és szociális fejlődésében is. Az önállósodás, a szokások helyes kialakításának fontos területe. Az étkeztetés során a korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálkozási elveket és normatívákat vesszük figyelembe úgy, hogy a táplálék megfelelő konyhatechnológiai eljárásokkal készített, mennyiségileg elegendő, minőségileg helyes összetételű, valamint a higiénés követelményeknek megfelelő legyen.

Az étrend tervezésekor figyelembe vesszük, hogy a kisgyermek bölcsődei ételmezésében, napi négyszeri étkezés esetén (reggeli-tízórai-ebéd-uzsonna) az ajánlott napi energia- és tápanyagtartalom 75%-át biztosítsuk. Az étrendünk változatos, mindig idényszerű, valamint mindig szem előtt tartjuk, hogy az önálló étkezésre való nevelés szempontjából is megfelelő legyen. Bölcsődénk tálaló konyhával rendelkezik, melyre mindennap szállítják az ételt. A Varsányi Bölcsőde konyhája biztosítja az ételek előállítását, szállítását a modern táplálkozás-tudományi elvek szem előtt tartásával, szigorúan ellenőrzött minőségi követelményeknek (HACCP) megfelelően.

A bölcsődei nevelésünkben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A csecsemőkor, de később a gyermekkor egészségének megőrzése szempontjából is az egyik legfontosabb tényező a táplálás, táplálkozás. Az önálló evés újszülött kortól alakul és fejlődik. Az étkezési szokásoknál igen jelentős a személyes példaadás a felnőtt részéről, valamint a táplálék összetételére is különös gondot kell fordítanunk. A bölcsőde kerületi egységesített éves étlap alapján látja el kisgyermekeket ételmezését, figyelembe véve a rendeletben előírt korosztályi sajátosságokat, valamint az egyéni szükségleteket. Szakorvosi javaslatra külön tej, tojás, lisztmentes étrendet biztosítunk az arra igényt tartó gyermekeknek.

Az egészséges táplálkozást szem előtt tartva, egyénre szabott étkeztetés is biztosítva van (pl: tej- és laktózmentes étrend). Az ételek kijelölt úton (gazdasági bejárat), zárt tároló edényekben érkeznek a tálaló – melegítő konyhába. Étlapunkat az Egyesített Bölcsődék dietetikusa és a Varsányi Bölcsőde ételmezésvezetője állítja össze a 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet korosztályra vonatkozó ételmezési- és nyersanyagnormáinak figyelembevételével. Teljes kiőrlésű gabonákkal, házi krémekkel, gyümölcsökkel, zöldségekkel tesszük változatossá az étrendet. Folyadékpótlásra a tiszta víz a legmegfelelőbb. Orvosi igazolás alapján az ételérzékenységekben szenvedő kisgyermekek igényeit is ki tudjuk elégíteni. Ez nagyon fontos, mert figyelemmel tudjuk kísérni a gyermekek helyes táplálkozását, hisz ebben az életkorban alapozzuk meg a gyermekek íz világát és immunrendszerét.

Fontosnak tartjuk, hogy naponta kóstolja meg a kisgyermeknevelő az ételt, és informálja a gyermeket az elé kerülő étel milyenségéről, kedvet keltve az evéshez. Az étkezés jól szervezett, a kisgyermeknevelő nyugodt, kellemes hangulatot biztosít, kellő időt az étel elfogyasztásához, figyelembe veszi a gyermek egyéni szokásait, irányítja azt. Törekszünk a gyermekeknél az étkezési kedv fenntartására. A bölcsődei étkezésre a 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról „Az étkeztetéssel kapcsolatos közegészségügyi szabályokról” szóló együttes rendelet vonatkozik,

mely a megvalósításban meghatározó. A korszerű gyermekélelmezés elveinek és gyakorlatának változásait figyelemmel kell kísérni, és fel kell használni a bölcsődei étkeztetésben.

A csecsemőtáplálás: az előírások, a higiénia maximális betartásával, különös gondossággal kell, hogy történjenek. A csecsemő edényeinek tárolása, mosogatása, fokozott odafigyelést igényel. Az étkeztetés közegészségügyi szabályai rendelkeznek a bölcsőde helyiségének megfelelőségéről, a tálalásról, a mosogatóról, a személyzetre vonatkozó előírásokról. Az önálló étkezésre még nem érett gyermeket ölben etetjük. Azok ehetnek asztalnál és próbálkozhatnak a kanál használatával, akik már biztonságosan tudnak ülni.

Az öltözőkben kitett étlapról a szülők már hét elején értesülnek melyik nap, mi a menü. Így folyamatosan találkoznak a korszerű étkezés változatos lehetőségeivel. Szükség esetén a gyermekorvos, ill. az élelmezésvezető előadást tart a kisgyermek táplálás sajátosságairól, az egészséges étkezés jelentőségéről.

3.3. A jó tárgyi (játékok, fejlesztő eszközök, kert, bútorok) felszereltség

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet – a bölcsődei szolgáltatást nyújtó intézmény épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit, egyéb berendezéseit, bútorait, játékkészletét – a jogszabályi és szakmai előírásoknak megfelelően (a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 11. számú melléklete) – és a csoportba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy alakítottuk és alakítjuk ki, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja az alábbiak szerint: szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, otthon közeli légkört teremt, megfelel a testméreteknek, biztosítja egészségük megőrzését, higiéniáját, biztosítja a szabad levegőn tartózkodás feltételeit, nyáron pancsolási lehetőséget biztosít, lehetővé teszi mozgás- és játékgényük kielégítését, elkülönülési lehetőséget biztosít, a gyermekeket színekkel, formákkal, környezetbarát- és természetes anyagokkal veszi körül, a csoportszoba díszítése diszkrét és esztétikus, korosztálynak és az évszakoknak megfelelő, kultúrát hordoz. A bölcsődénk tárgyi felszereltsége minden szempontból kiválónak mondható. Az előírt minimumfeltételeket jóval meghaladja mennyiségben és minőségben eszköz felszereltségünk. A játszókertben telepített játékok és változatos mobil játékok biztosítják a gyermekek számára a felhőtlen játéklehetőséget.

3.4. Személyi feltételek

A működési feltételek legfontosabb eleme, mely mind mennyiségi, mind minőségi szempontból alapvetően meghatározza a szakmai program végrehajtásának minőségét. A bölcsődében a nevelő-gondozó munkát a kisgyermeknevelő végzi, jelenléte a nevelés-gondozás egész időtartalmában fontos feltétele a bölcsődei nevelésnek-gondozásnak. A kisgyermeknevelő modellt, mintát jelent a gyermekek számára. A 15/1998 NM rendelet alapján a kisgyermeknevelő szakmai végzettségét tekintve lehet: csecsemő- és gyermekgondozó, csecsemő- és kisgyermek gondozó – nevelő, csecsemő- és kisgyermek nevelő-gondozó, bölcsődei szakgondozó, valamint csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA) szakképesítéssel rendelkezhet. A kisgyermeknevelő személyisége, végzettsége és létszáma is meghatározó. A bölcsődei dajka létszáma az elvégzendő feladatokhoz igazodik. Munkájával hozzájárul a szakmai munka eredményességéhez. A bölcsődében engedélyezett dolgozói létszám összesen 10 fő. A bölcsőde a Varsány Bölcsőde társintézményeként működik, szakdolgozói létszáma megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi

intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet előírásainak:

Bölcsődevezető-helyettes:	1 fő
Kisgyermeknevelő:	4 fő
Dajka:	2 fő
Mosónő, takarítónő:	1 fő
Konyhai kisegítő:	1 fő
Kertész, karbantartó(részmunkaidős):	1 fő

4. Képzések továbbképzések és az egyéni szakmai fejlődés biztosítása

A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képzik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják. A 8/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét, a 9/2000. (VIII.4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg. Ezen rendeletek értelmében, a nyilvántartásba vett, szakképzett dolgozóknak egy továbbképzési időszak alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 kreditpontot kell megszerezniük a továbbképzési időszak tartama alatt, mely 4 év. Ez történhet akkreditációs képzésen való részvétellel vagy magasabb szintű szakképzettség megszerzésével is. A képzések témaköreiket tekintve lehetnek kötelező, munkakörhöz kötött és választható továbbképzések. Emellett rendszeres házi továbbképzéseken is foglalkozunk a szakmai ismeretek megújításával, új módszerek átadásával. Lehetőséget adunk és támogatjuk a kolléganők továbbtanulási szándékát, szakmai megújulását. A pályakezdő kisgyermeknevelők szakmai fejlődését gyakornoki rendszerben biztosítjuk és segítjük.

2018. január 1-től a vezetői megbízással rendelkező kisgyermeknevelők, a szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet alapján vezetőképzés keretében a vezetői megbízás kezdetétől számított egy éven belül alapozó képzés teljesítésére, továbbá az alapozó képzés teljesítésének időpontjától számított két éven belül, majd ezt követően négy évenként megújító képzés teljesítésére kötelesek. Az alap, illetve a mester vezetőképzés alapozó és megújító képzési szakaszokból áll.

A továbbképzési kötelezettség teljesítése mellett a belső indíttatásból fakadó önképzés, az ismeretek folyamatos megújulása, korszerűsítése a cél. A minőségi kisgyermekellátásban is elengedhetetlen feltétel a mai kor követelményeinek megfelelő szaktudás, a magasan kvalifikált szakemberek jelenléte. Az önképzés, az egész életen át tartó tanulás pozitív hatást gyakorol az egyén életpályájának alakulására, szakmai munkájára.

A továbbképzésekről minden évben terv készül, és év végén a teljesített továbbképzési pontok összesítésre és lejelentésre kerülnek.

5. Kapcsolattartás

Kapcsolattartás a szülőkkel:

- Tájékoztatás bölcsődei felvételnél
- Szülői értekezlet
- Családlátogatás
- Beszoktatás

- Napi találkozások
- Egyéni beszélgetés szükség szerint
- Szülő – csoportos beszélgetés
- „Családi füzet” /írással tájékoztatás /
- Szervezett programokon – bölcsődei ünnepek - való találkozás
- Szülői Fórum képviselője általi beszélgetések
- „Nyitott bölcsőde”
- Hirdetőtábla, faliújság, email

Társintézményekkel való együttműködés, kapcsolattartás

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek, kerülhetnek (többek között: Védőnői Szolgálat, Házi Gyermekorvosi Szolgálat, Család-és gyermekjóléti Szolgálat, Család -és gyermekjóléti Központ, Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat). A bölcsődék és a különböző (bölcsődei hálózaton belüli és a családsegítés területén működő) civil szervezetek közötti együttműködés, sok tekintetben hozzájárulhat a bölcsődei ellátás fejlődéséhez, az ellátást igénybe vevő családok szükségleteinek kielégítéséhez

Háziorvosi, védőnői hálózattal:

- javaslat bölcsődei felvételre
- családlátogatás előtti, illetve családlátogatáshoz kért információ
- évközben felmerülő probléma esetén
- körzeti védőnők időközönkénti bejárása bölcsődénkbe, amely tájékozáson és tapasztalatcserén alapul

Család- és Gyermekjóléti központ

A Gyvt. meghatározza a jelzőrendszer tagjait, kötelező együttműködésüket és feladataikat. A gyermekvédelem egyik legfontosabb „jelző” intézménye a bölcsőde, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek könnyen kiszűrhetők. A gyermek joga, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakozásához, állapotának megfelelő fejlesztésre, nevelésre, amelyet, mint napközbeni gyermekellátó intézmény a legmesszebbmenőkig támogatunk. Törekszünk arra, hogy a gyermekek emberi méltóságát mindenkor tiszteletben tartva a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesülhessenek. Kiemelten fontosnak tartjuk a gyermek, illetve családközpontú bölcsődei élet megteremtését. A családokkal aktívan és sokoldalúan együttműködünk, támogatva, kompenzálva a nemkívánatos családi hatásokat.

A gondozott gyermekek érdekében fontos kapcsolatot ápolni a jelzőrendszer tagjaival is, ahonnan a felvételre kerülő gyermekekről előzetesen, ill. működés közben is tájékoztatást szerezhetünk. Az esetmenedzserek, családgondozók a szolgáltatást nyújtóknál rendszeresen látogatják a családgondozás látókörébe tartozó gyerekeket, és tájékoztatást kérnek, ill. konzultálnak a gyermekek helyzetéről, fejlődéséről. Adott esetben a gyermekjóléti szolgálat már a felvételi jelentkezéskor tájékoztatást ad egy-egy család anyagi vagy nevelési nehézségéről, akiknek a felvételnél előnyt kell élvezniük. Különösen nehéz családi élethelyzetben a család-és gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján azonnali felvételt nyer a kisgyermek a bölcsődébe. A kapcsolat kétoldalú; a szolgáltató, mint a gyermekjóléti jelzőrendszer tagja, jelzést ad a Család-és Gyermekjóléti

Központ felé, ha a kicsik között akad olyan gyermek, akinél nem megfelelő szülői bánásmódot tapasztal.

Óvodákkal:

Törekszünk arra, hogy minél könnyebb, zavartalanabb legyen a gyermekek óvodába való átmenetele. Óvodai beiratkozás előtt az óvodába menő gyermekek szüleinek szülői értekezletet tartunk (április végén, az óvodai beiratkozást megelőzően) a szomszédos óvodavezetők meghívásával.

Kerületi bölcsődékkal:

- A kisgyermeknevelők tapasztalatcseréjére irányuló látogatás megszervezése a kerületi bölcsődében.
- Bölcsődevezetők szakmai segítő látogatása – összekötve a vezetői értekezletekkel.
- A kerületi bölcsődékben tartott továbbképzések a kerületi kisgyermeknevelők számára, megfigyelés lehetőségének biztosítása, új módszerek alkalmazásának bemutatási lehetősége.
- Az új bölcsődékbe felvételre kerülő új dolgozók betanításában való részvétel.
- Egymás közötti segítségkérés és nyújtás.

Együttműködés képző intézményekkel

Együttműködési megállapodás alapján terephelyet és a gyakorlati munkára felkészülési lehetőséget biztosítunk az ELTE BA és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem pszichológia szakos hallgatók részére.

6. Az ellátottak és a szolgáltatást végzők jogainak védelme

Különös gondot fordítunk a gyermekek jogainak sérthetetlenségére, valamint a szülők, (törvényes képviselők) és a bölcsődei dolgozók állampolgári, alkotmányos jogainak tiszteletben tartására.

A Gyvt. előírja azokat a jogokat és kötelezettségeket, melyeket nekünk és a családoknak be kell tartaniuk. Ezek közé tartozik a:

Gyermekvédelmi feladatok:

Folyamatos kapcsolattartás: az Egyesített Bölcsődevezetővel, bölcsődevezetőkkel, Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve Központtal, kerületi Kormányhivatallal, vezető védőnővel, Pedagógiai Szakszolgálat.

Veszélyeztetettség észlelése, okok feltárása, dokumentálása.

A jelzőrendszer működtetése.

Segítségadás felkínálása.

Családlátogatáson részvétel veszélyeztetettség, illetve felkérés esetén.

6.1. Az igénylők, és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

A Gyvt. szabályozza, hogy a bölcsődének a szakszerű gondozás érdekében milyen szolgáltatást kell biztosítani, és milyen szabályozóknak kell megfelelnie. A törvény azonban azt is szabályozza, hogy a rendszerben dolgozóknak mit kell megtenniük a gyermeki jog védelmének érdekében.

A gyermeknek joga van: hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, hogy sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön, emberi méltóságának tiszteletben tartásához, hogy a bántalmazással, fizikai, vagy lelki erőszakkal, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön, a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-neveléshez.

Bölcsődénk mindent megtesz annak érdekében, hogy a **gyermek jogai ne sérüljenek, így:**

- az **egyéni bánásmód elvének betartásával** segítjük a gyermekek személyiségének a kibontakoztatását,
- a gyermek fejlődését veszélyeztető helyzet elhárítása érdekében a jelzőrendszeren keresztül felvesszük a kapcsolatot az illetékes gyermekjóléti központtal,
- bölcsődénk felkészült a sajátos nevelési igényű és a tartósan beteg gyermekek fogadására és lehetőségeinkhez képest helyet biztosítunk a gyermekek intézményünkben történő fejlesztéséhez, melyet a pedagógiai szakszolgálat munkatársai végeznek,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesítjük a bölcsődébe járó gyermekeket.

A szülőknek (törvényes képviselőknek) jogait tiszteletben tartva:

- lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szülők a beiratkozás előtt megismerhessék a bölcsőde környezetét, betekintést nyerjenek az általuk választott intézménybe, melyre gyermekük nevelését, gondozását bízák,
- bölcsődei felvétel után pedig az első szülői értekezleten, majd a családlátogatás alkalmával részletes tájékoztatást adunk a gyermekcsoportok életét, nevelési gondozási elveinkről,
- a bölcsődében eltöltött idő alatt szükség esetén szakmai tanácsainkkal segítjük a családok problémáinak megoldását,
- a családi füzetbe és a gyermekek egészségügyi törzslapján részletes feljegyzést készítünk a gyermekek fejlődéséről, melybe a szülők betekintést nyerhetnek,
- a szülői érdekképviselő működtetése pedig azt segíti, hogy a szülők bátran elmondhassák véleményüket a bölcsőde működésével kapcsolatban.

A szülőket (törvényes képviselő) tájékoztatjuk arról is, hogy a szolgáltatásunk igénybevétele után nekik is vannak kötelezettségeik az intézménnyel szemben, melyek betartása rájuk nézve kötelező, ezek:

- az intézmény vezetőjével és a gyermek „saját” kisgyermeknevelőjével együtt kell működnie, és tájékoztatnia kell őket minden olyan eseményről, mely befolyásolja a gyermek fejlődését,
- részt kell vennie a gyermek beszoktatásában,
- a fizetendő személyi térítési díjat időben rendeznie kell,
- az intézmény házirendjét be kell tartania.

Érdekképviselési fórumot működtetünk, melynek célja és feladata az ellátásban részesülők érdekeinek védelmében.

E szerint a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselési és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek a bölcsőde vezetőjénél vagy az érdekképviselési fórumnál:

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelmére,
- az intézmény dolgozóinak kötelezettségszegése esetén.

Az érdekképviselési fórum tagjai:

- a nevelési egységet képviselő szülők,
- a bölcsődét képviselő kisgyermeknevelők,
- a fenntartó önkormányzat delegáltja.

Az aktuális tagok névsorát jól látható helyen a szülők tudomására kell hozni.

Az érdekképviselési fórum feladata:

- az intézménnyel jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekeinek védelme,
- hozzá benyújtott panaszok és a hatáskörébe tartozó ügyek vizsgálata, döntés,
- intézkedések kezdeményezése a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezésére működtetésére, valamint az ebből származó bevételek felhasználására vonatkozó javaslattétel,
- a házirend elfogadásánál egyetértési jog gyakorlása.

Ha jelzés érkezik, akkor az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselési fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjára. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, ha 15 napon belül nem kap értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet, az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat jogorvoslatért. A fórum szabályos működtetése érdekében évente legalább két alkalommal ülésezik (aktuális probléma esetén szükség szerint).

A személyes gondoskodást végző személyeket is megilleti az a jog, hogy:

- személyiségüket tiszteletben tartásuk,
- panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme megilletse a kivizsgálási időszak végéig,
- adatait a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeljék,
- különös védelem illeti továbbá a várandós anyát és a kisgyermeket nevelő anyát.

7. Dokumentáció

Bölcsődevezető, illetve a helyettes által vezetett dokumentáció nyilvántartások:

Dolgozókról

- Egészségügyi nyilatkozat, egészségügyi alkalmassági vizsgálatok nyomon követése
- Munkaköri leírások
- Szabadságok nyilvántartása
- Jelenléti kimutatás
- Létszámjelentés – negyedévente
- Személyi anyagok vezetése
- Nyilatkozat – „nem folyik ellene gyermekbántalmazás miatti eljárás”
- Dolgozók továbbképzési kötelezettségével kapcsolatos nyilvántartások, jelentések
- Minimum vizsga – konyha – élelmezés egészségügy
- Kis- és nagy értékű eszközök nyilvántartása, leltár
- Munka- és tűzvédelmi napló

Gyermekekről:

- Felvételi könyv
- Megállapodás az ellátás igénybevételéről
- Bölcsődei ellátotti nyilvántartás
- Szülői nyilatkozat a tájékoztatási kötelezettség megtörténtéről
- Havi statisztika – „Bölcsődei jelentés”
- Az ellátási napokon az ellátást igénybe vevők jelen-vagy távollétének dokumentálása
- Nyilvántartás az étkezést igénybe vevőkről
- Térítési díj fizetés dokumentálása
- Intézményi térítési díjkezdvezmény elszámolása
- Térítési díjkezdvezmények különböző jogon
- Éves statisztikai kérdőívek
- Oltásokról kimutatás

Egyéb feladatok:

- Költségvetés nyomon követése
- Rovat vezetése (készpénz/bankkártyás vásárlás, átutalás)
- Szakmai program, munkaterv, munkatervi beszámoló készítése

Kisgyermeknevelők által vezetett dokumentáció:

- **Bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap**
- **Percentil tábla** – ránézésre is szemléletesen mutatja a lineáris magasság- és súlyfejlődést
- **Családi füzet** – a bölcsőde adataival, leírásával, majd a szülő általi adatok bejegyzésével indított olyan életre szóló dokumentum, amelyben a gyermek óvodába meneteléig a kisgyermeknevelők rendszeres bejegyzései által belekerül a bölcsődés kis életének levonata
- **Fejlődési napló**

- **Csoportnapló** – naponkénti vezetéssel az óvodába menő gyermekek jelentőlapja (kerületi helyi) kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői és egyéb szakvizsgálatokhoz

Élelmezésvezető által vezetett dokumentáció:

- heti étrend
- nyersanyag felhasználás
- árubeszerzési bizonylatok, számlák
- adagolási útmutató
- ételrecept gyűjtemény
- kimutatások
- a HACCP-hez kapcsolódó dokumentációk

8. Ellenőrzés értékelés rendszere

A bölcsődében több rétegű ellenőrzési feladatot kell végezni. A nevelési gondozási program csak a pedagógiai munkáról szól, ezért itt a program megvalósulását és a pedagógiai munka ellenőrzését kell rendszeresen elvégezni. Fontos, a tapasztalatokról feljegyzéseket készíteni, valamint közös kiértékeléseket, megbeszéléseket tartani, mert a közös célok elérése eredményesebb lehet, ha mindenki visszajelzést kap a munkájáról.

A pedagógiai munka felelős vezetője a bölcsődevezető, ezért az ellenőrzés is alapvetően az ő feladata. Munkáját külső megfigyelőként segíti a kerületi szaktanácsadó, aki szintén megfigyelésekkel, közös kiértékelésekkel és házi továbbképzések szervezésével segíti a kerület egységes pedagógiai szemléletének kialakítását. Ezen kívül a gyakornokok szakmai segítése, fejlődésük nyomon követése is kiemelt feladatként jelenik meg, hiszen a fiatal pályakezdő kolléganők elméleti tudását át kell ültetni a gyakorlatba, és segíteni kell őket abban is, hogy a szülőkkel megtalálják a megfelelő hangnemet és partneri kapcsolatot tudjanak kiépíteni velük.

A szakmai programhoz szorosan kapcsolódik:

- az éves munkaterv, mely minden évben tartalmazza azokat a kiemelten területeket, melyekre az elkövetkezendő évben kiemelt figyelmet kell szentelni,
- az ellenőrzések kiterjednek a napi, havi és negyedéves dokumentációk ellenőrzésére.

Ezen kívül az ellenőrzések kiterjednek a technikai dolgozók munkájának megfigyelésére, a higiénés szabályok betartására, valamint a meglévő eszközök szabványoknak, előírásoknak való megfelelésére is.

I. Mellékletek

Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat II. kerületi Egyesített Bölcsődék 1027 Budapest, Jurányi u. 3. Tel: 06-1-201-1185 e-mail: andrea.novak@iikeruletibolcsik.hu	
--	---

I.1. A Bölcsőde házirendje

Hatályos:

I. Általános információk intézményünkről

Az intézmény fenntartója: Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat

Bölcsőde neve, címe:

Telefonszáma:

E-mail címe:

Bölcsődevezető neve:

II: Bevezető rendelkezések

1.- A házirend jogszabályi háttere

A Gyvt. rendelkezései alapján

15/1998. (IV.30.) NM rendelet: a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről

2. A házirend célja és feladata

A házirendben foglalt előírások célja biztosítani a bölcsőde törvényes működését, a bölcsődei

nevelés és gondozás zavartalan megvalósítását, valamint a kisgyermekek bölcsődei csoportjában

életük megszervezését.

3. A házirend hatálya

Kiterjed a II. kerületi Egyesített Bölcsődék tagintézményeibe felvett kisgyermekek szüleire vagy más törvényes képviselőire, az intézményben dolgozó kisgyermeknevelőkre és alkalmazottakra.

4. A házirend nyilvánossága

a. A házirend előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (szülőnek vagy törvényes képviselőnek, valamint a bölcsőde alkalmazottainak) meg kell ismernie.

b. A házirend egy-egy példánya megtekinthető:

- a bölcsőde minden nevelési egységének gyermekköltözőjében,
- a bölcsőde irattárában,
- a bölcsőde vezetőjénél,

c. A házirend egy példányát a bölcsődébe történő felvételkor a szülőnek vagy törvényes képviselőnek át kell adni, és a szülőnek, vagy törvényes képviselőnek nyilatkoznia kell annak elfogadásáról.

d. Az újonnan elfogadott vagy módosított házirend előírásairól a bölcsődevezetőnek tájékoztatni kell a szülőket, törvényes képviselőket.

III: Általános tudnivalók

A bölcsőde nyitvatartási ideje: 6 – 18 óráig

1. A bölcsődében a gyermekek ellátását-nevelését, gondozását, felügyeletét, étkeztetését a szülők vagy más törvényes képviselők munkavégzésének, munkaerő piaci részvételét elősegítő programban, képzésben való részvételének, betegségének idejére biztosítja, valamint egyéb okból, ha a gyermek napközbeni ellátásáról nem tudnak a gyermek családjában megfelelően gondoskodni.
2. A bölcsődénk, a II. kerületi Egyesített Bölcsődék fenntartásában működő intézmény, amely 20 hetes kortól 3 éves korig biztosítja a kisgyermekek napközbeni ellátást.

2.1. Amennyiben a gyermek a 3. életévét január 1-je és augusztus 31-e között betölti, a gondozási nevelési év végéig (augusztus 31-ig) tovább gondozható a bölcsődében.

2.2. Amennyiben a gyermek a 3. életévét szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig gondozható a bölcsődében, ha a szülő, vagy törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

2.3. Amennyiben a kisgyermek a 3.-ik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, az óvodai jelentkezését a bölcsődeorvos a kisgyermeknevelővel, valamint a bölcsődevezetővel egyetértésben nem javasolja, a gyermek a 4. életvének betöltését követő augusztus 31-ig tovább gondozható a bölcsődében.

Amennyiben a gyermek a tárgyév augusztus 31-ig betölti a harmadik életévét és a következő nevelési évtől továbbiakban is bölcsődei ellátásban részesül, úgy a 15/1998 (IV.10.) 37. § (4) bek. alapján a fenntartó minden év április 15-éig tájékoztatást küld az Oktatási Hivatalnak azon harmadik életévüket betöltött gyermekekről, aki óvodai nevelésre nem érett.

3. A bölcsőde teljes integrációt biztosító csoportjaiban olyan sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek vehető fel, aki, szakértői bizottság által kiadott szakvéleménnyel, illetve előzetes vizsgálati szakvéleménnyel rendelkezik. Ha a bölcsődei élet megkezdése után derül ki egy kisgyermekről, hogy szükséges lenne korai fejlesztésben részesülnie, akkor a szülőket, törvényes képviselőket erről tájékoztatni kell és a szülő, törvényes képviselő kötelessége és feladata a gyermek vizsgálatát kérni a kerületi Pedagógiai Szakszolgálatától. Ha a szülő, törvényes képviselő ezt a kötelességét elmulasztja, a bölcsődének, mint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjának kötelessége jelezni a kerületi Család- és Gyermekjóléti Központ felé.
4. A bölcsődében a kisgyermekek ellátását segítő szakemberek támogatják. A segítő szakemberek (gyógypedagógus, szaktanácsadó, dietetikus, bölcsődeorvos) rendszeresen látogatják és szükség szerint megfigyeléseket végeznek a bölcsődei csoportban.

5. A bölcsőde eredményes nevelő- gondozó munkájához a kisgyermeknevelők tevékenységén kívül a működést elősegítő közalkalmazottak (bölcsődei dajka, ételmezésvezető és kiségitők) munkája is szükséges, akik szükség esetén rövid ideig maguk is a gyermekcsoportban tartózkodhatnak. A szülő a gyermek bölcsődei beszoktatása alatt a gyermekével együtt a csoportszobában tartózkodhat, de csak olyan tevékenységet folytathat, amely sem a saját, sem a többi gyermek nevelését/gondozását nem zavarja! A beszoktatási időn túl, a kisgyermeknevelővel előzetesen egyeztetett időpontban lehetőség van a gyermek bölcsődei látogatására.
6. A bölcsőde naponta reggel 6.00 órától délután 18.00 óráig tart nyitva. A gyermekek a bölcsődei napirend szerint 8.00-8.30 között reggeliznek, ezért kérjük a szülőket, hogy ez idő alatt érkezésükkel ne zavarják az étkeztetést, gyermekükkel előtte vagy utána érkezzenek.

Étkezési időpontok:

Reggeli:	8 – 8 ³⁰ óráig
Tízórai:	9 ³⁰ – kor
Ebéd:	11.30 – 12 óráig
Uzsonna:	15.00 -15.30 óra

7. Kérjük a szülőket, hogy segítsék a csoportok napirendjének kialakítását azzal, hogy gyermekükkel legkésőbb 10.30-ig megérkeznek a bölcsődébe. Ha valamilyen oknál fogva később érkeznek, előre jelezzék azt gyermekük nevelőjének. Fontos, hogy étkezés közben ne zavarják a csoportot, mert a kisgyermeknevelők akkor nem tudnak megfelelően odafigyelni az érkező gyermekekre.
 8. A gyermekek hazaviteléről a nyitvatartási időn belül kell gondoskodni, ezért kérjük, hogy legkésőbb 17.45-ig érjenek az intézménybe.
 9. A bölcsődéből a gyermeket csak a szülőnek vagy más törvényes képviselőnek, illetve az általa írásban megbízott, legalább 18 életévét betöltött személynek adhatja ki a kisgyermeknevelő. Ha 18 éven aluli személy* érkezik a gyermekért, a kisgyermeknevelőnek vagy a bölcsődevezetőnek értesítenie kell azon 18 éven felüli személyeket, akik a családi füzetben ki vannak jelölve erre a feladatra. Amennyiben nem ér el senkit a megjelölt személyek közül és a bölcsőde nyitvatartási ideje lejárt, akkor köteles értesíteni a Család és Gyermekjóléti Központ készenléti ügyeleti segélyhívószámát. Ők értesítik a hatóságot (rendőrség), aki a gyermeket gyermekotthonban helyezi el a szülő, illetve más törvényes képviselő megérkezéséig.
- (*.A 2013.évi V. törvény a Polgári törvénykönyv 2/10. § (1) bekezdés értelmében kiskorú az, aki 18. életévét nem töltötte be.)
10. A gyermek a szülőnek, vagy más törvényes képviselőnek, illetve a szülő által megbízott személynek csak abban az esetben adható át, ha az a személy korlátozottan nem cselekvőképtelen. Azt a személyt tekinti a jog korlátozottan cselekvőképtelennek, aki valamilyen tudatmódosítószer hatása alatt áll (például kábítószer, alkohol, műtéti altatás után), ezáltal belátási képessége, tartósan vagy teljesen hiányzik, tehát nem tud felelősséget vállalni a kiskorú gyermek megnyugtató testi és lelki biztonságáért. Ebben az esetben is a 10. pontban leírtak szerint jár el a bölcsődevezető, vagy a kisgyermeknevelő.

11. A szülő, törvényes képviselő vagy az általa megbízott személy megérkezése után, ha a kisgyermeknevelő már „átadta” a gyermeket, a kicsi testi épségéért a gyermekért érkező személy a felelős.
12. A bölcsőde átadójában minden gyermeknek van szekrénye, ahol a ruhák tárolhatók. Kérjük, itt csak a legszükségesebb dolgokat helyezték el, mert a bölcsődében hagyott, ill. a gyermekén lévő (nyaklánc, karkötő, fülbevaló, játékok stb.) tárgyakért nem tudunk felelősséget vállalni. A bölcsődébe nem hozható be olyan játék, amely elemmel (gombelem, ceruzaelem, stb.) működik, valamint olyan játék sem, amely apró darabokra széteshet!
13. Az eldobható pelenkáról és a törölkendőről a szülőnek kell gondoskodnia.
14. A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható. A közösség érdekében a lázas, antibiotikumot szedő vagy fertőzésre gyanús gyermek nem látogathatja az intézményt. A családban előforduló fertőző betegségről a bölcsődét értesíteni kell. **Az esetleges rendkívüli járványügyi intézkedésekről a bölcsődevezető naprakész tájékoztatást ad a szülőknek. Az év közben hozott hatósági intézkedéseket, szabályokat mindenki köteles betartani.**
15. Abban az esetben, ha a gyermek napközben belázasodik a bölcsődében (38°C), vagy hasmenése lesz, illetve egyéb komolyabb tüneteket produkál a kisgyermeknevelő értesíti a szülőket, törvényes képviselőket, vagy az általuk kijelölt hozzátartozót. Ilyen esetben kérjük vegyék fel a kapcsolatot a gyermekorvossal és ha ő úgy ítéli meg, hogy három napon belül jöhet a gyermek bölcsődébe, akkor nem kérünk orvosi igazolást. Három napnál hosszabb betegség után minden esetben csak igazolással jöhet a gyermek bölcsődébe. Az értesítéshez feltétlenül szükséges a pontos cím és telefonszám, amit a családi füzetbe kérünk beírni. Ha adatváltozás (lakcím, telefonszám) történik, kérjük azonnal jelezzék a bölcsődevezető, illetve a kisgyermeknevelő felé az új elérhetőségüket.
16. Ha a szülő betegség vagy más ok miatt nem hozza gyermekét bölcsődébe, kérjük a távolmaradás okát jelentse be a bölcsődevezetőnek telefonon, vagy az intézet által megadott e-mail elérhetőségen, egyben az imenza felületén – hiányzást megelőző nap 23:59 percig- gondoskodjanak az étkezés lemondásáról. Amennyiben a gyermekorvos ő úgy ítéli meg, hogy három nap után jöhet a gyermek bölcsődébe, akkor nem kérünk orvosi igazolást. Három napnál hosszabb betegség után minden esetben csak igazolással jöhet a gyermek bölcsődébe. Kérjük továbbá, hogy a védőoltások megtörténtéről folyamatosan tájékoztassanak minket.
17. Abban az esetben, ha a gyermek nem jön bölcsődébe, s azt az előző pontban leírtak szerint előre jelezték, az étkezésért nem kell fizetni.
18. Egy hónapos folyamatos hiányzás után csak különösen indokolt esetben, illetve egyéni elbírálás alapján tudjuk a férőhelyet fenntartani.

19. A bölcsődében a közétkeztetésről szóló 37/2014.(IV.30.) EMMI rendeletnek megfelelően történik a gyermekek étkeztetése. Az ételallergiás vagy más egészségügyi okból diétára, speciális étrendre szoruló gyermeknek biztosítani tudjuk a diétás étkeztetést abban az esetben, ha a szülő szakorvosi véleménnyel tudja igazolni, hogy gyermeke diétára szorul. (A háziorvos erre vonatkozó javaslata nem elfogadható, kivéve a szakorvosi vizsgálat lezárásáig, melynek időpontjáról a háziorvos igazolása szükséges). Kérjük, a gyermek gyógyszerérzékenységről, észlelt lázgörcs vagy lázgörcsre való hajlamról is tájékoztassák a kisgyermeknevelőket.
20. A gyermekek étkeztetésére a csoportszobákban található gyermekasztalok és székek használhatók. A bölcsőde más helyiségeit (fürdőszoba, gyermeköltöző, folyosók) erre a célra, kérjük higiénés szempontok miatt, ne használják. Ennek értelmében kérjük fogadják el, hogy a kisgyermeknevelőink sem adhatják ki délután a gyermekükért korán érkező szülőknek, törvényes képviselőknek a gyermekek uzsonnáját.
21. A gyermekek születésnapjának megünneplésére, illetve más ünnepek megtartására lehetőség van a bölcsődében. Ezekre az eseményekre csak olyan aprósüteményeket tudunk elfogadni, melyek gyárilag csomagoltak, lejáratí időt tartalmaznak és hűtést nem igényel. Tortát még akkor sem áll módunkban bevenni, ha azt cukrászdában készítették el és számlával igazolják.
22. A családi füzetbe kisgyermeknevelőink havi, illetve negyedévi rendszerességgel tájékoztatást adnak a gyermekek fejlettségéről. Örömmel fogadjuk, ha a szülők, törvényes képviselők is bejegyzéseikkel gazdagítják ismereteinket a gyermek egészségi állapotára, fejlődésére vagy otthoni eseményekre vonatkozóan.
23. A bölcsőde – az alvási idő kivételével – lehetőséget biztosít a szülőknek, törvényes képviselőknek, hogy betekintést nyerjenek az intézmény szakmai munkájába, megismerjék nevelési célkitűzéseinket, a kisgyermeknevelőink által alkalmazott nevelési módszereket, és a gyermekek fejlettségéhez igazított kultúrhigiénés szokások elsajátításának eredményeit. Reméljük nyitottságunk lehetővé teszi, hogy partneri kapcsolat alakuljon ki a bölcsőde és a családok között.
24. A 15/1998. NM rendelet 36§ (3a) pontja értelmében a keresőtevékenységet folytató vagy folytatni kívánó szülőnek legkésőbb a gyermek bölcsődei ellátásának megkezdését megelőző két héttel a bölcsőde vezetőjének be kell mutatni a munkáltatói igazolást, annak hiányában munkáltatójának igazolását arról, hogy a szülő nála alkalmazásban fog állni, megjelölve annak kezdő időpontját is.

A munkáltatói igazolással egy időben a szülőnek le kell adnia a személyi térítési díj megállapításához szükséges jövedelemnyilatkozatot és a kedvezmény igényléséhez szükséges dokumentumokat is, az ellátási megállapodás megkötéséhez, valamint a beszoktatás megkezdéséhez. Ha ezek a dokumentumok nem állnak rendelkezésre, akkor nem tudjuk megkezdeni a gyermek beszoktatását.

25. A személyi térítési díjat a Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat 3/2015(II.27.) rendelete szabályozza, mely magába foglalja az étkezésért és a gondozásért fizetendő térítési díjat, ill. a kedvezményezettek körét és mértékét.
A bölcsődei gondozás esetén gondozási díjmentesség illeti meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, a tartós beteg vagy fogyatékos, a három vagy többgyermekes család gyermekét, illetve átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél, gyermekotthonban, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek családját.
26. A személyi térítési díj befizetése csekken, átutalással, bankkártyás fizetéssel történhet, melyet minden hónapban a megadott határidőig kérjük teljesíteni.
27. A bölcsőde ünnepnapokon, a Bölcsődék napján, mely április 21-én (vagy ha az hétfőre esik, akkor a következő munkanapon) és a hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart.
Ezen a napokon kívül a Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselőtestülete által jóváhagyott időpontban nyáron 5 hétre bezár. Kérjük a kedves szülőket, törvényes képviselőket, hogy a zárás ideje alatt gondoskodjanak gyermekeik elhelyezéséről, illetve, ha szükséges, az ügyeletes bölcsőde a zárás idején is fogadja a kicsiket. A zárás időpontjáról és az ügyeletes bölcsőde elérhetőségéről minden év február 15-ig tájékoztatjuk Önöket.
28. Felhívjuk a szülőket, törvényes képviselőket figyelmét, hogy a bölcsőde területén és annak 5 m-es körzetében tilos a dohányzás!
29. A bölcsőde udvarára **kerékpárt behozni**, vagy az udvar területén **tárolni balesetveszélyes és tilos!**
30. A babakocsikat csak az erre kijelölt helyen lehet tárolni, más helyiségbe betolni vagy bevinni tilos!
31. Az intézmény felszerelési tárgyait, eszközeit, az ellátott gyermekek és szüleik, törvényes képviselőik, valamint a bölcsőde dolgozói kötelesek rendeltetésszerűen használni. Ha a bölcsőde dolgozói, illetve a szülők, törvényes képviselők szándékosan kárt okoznak, akkor a károkozásért anyagi felelősséget kell vállalniuk.
32. Egyéb – a gyermek ellátásával kapcsolatos észrevételüket szívesen fogadjuk. Panasz esetén forduljanak bizalommal a kisgyermeknevelőkhöz. Amennyiben nem kapnak érdemi segítséget, úgy azt jelezzék az intézmény vezetőjének szóban vagy írásban.
33. A bölcsőde Érdekképviselői Fórumot működtet, melynek szabályzatát a házirend melléklete tartalmazza.

IV. A kapcsolattartás formái és ideje

A bölcsődében a család és a bölcsőde együttműködése döntő fontosságú, mivel a kisgyermek kora és fejlettsége nem teszi lehetővé, hogy „közvetítőként” lépjen fel.

1. **Családlátogatás**-családlátogatásra kisgyermeknevelőink a beszoktatást megkezdése előtti héten mennek el, mert tapasztalunk szerint a gyermekek is természetben tudnak viselkedni a megszokott és biztonságot nyújtó otthoni környezetben, a szülők, törvényes képviselők is bátrabban megnyílnak és mesélnek gyermekeikről, nevelési elveikről.
2. **A gyermek szülővel történő beszoktatása** - minimum két hét, sajátos nevelési igényű, illetve gyógypedagógiai tanácsadásra, korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetében a gyermek állapotának függvényében hosszabb idejű is lehet - megkönnyíti az új környezetbe való beilleszkedést, csökkenti az adaptációs nehézségeket, lehetőséget ad a szülőknek, törvényes képviselőnek

a nevelési feladatok és a hasonló korú gyermekek tevékenységének megfigyelésére.

3. **Szülői értekezletre évente** 1-2 alkalommal kerül sor. Az egyes szülői értekezletek alkalmával, az összevont szülői értekezleteken a bölcsőde egészét érintő kérdésekről esik szó.
4. **A család és a bölcsőde kapcsolatának erősítésére szolgál** a kisgyermeknevelő-szülő, törvényes képviselő napi találkozója is, mely során információt cserélnek a gyermek napi tevékenységéről. A családi füzetbe történő bejegyzéseket szívesen vesszük, akár a gyermek egészségi állapotára, akár a fejlődésére, vagy az otthoni eseményekre vonatkozóan.
5. **A bölcsőde napi életébe való betekintés a szülők, törvényes képviselők számára folyamatos.** Külön alkalmat, lehetőséget kínálunk nyílt napok, egyéb ünnepek alkalmával is. Kérjük, hogy várható látogatásuk időpontját előre egyeztessék a bölcsőde vezetőjével.
6. **A bölcsőde vezetője a felvétel alkalmával,** később pedig a napi csoportlátogatások és egyéni beszélgetések lehetőségének biztosításával tart kapcsolatot a szülőkkel.

Az érvényben lévő házirend módosítását kezdeményezheti:

- Intézményvezető
- a bölcsőde vezetője,
- az érdekképviselői fórum.

A Házirend hatálya kiterjed az intézménybe járó gyermekekre, szüleikre, törvényes képviselőikre, valamint az általuk írásban meghatalmazott egyéb személyekre, akik a gyermeküket hozzák, viszik, és az intézmény valamennyi munkatársára.

Az esetleges rendkívüli helyzet okozta intézkedésekről a bölcsődevezető naprakész tájékoztatást ad a szülőknek. Az év közben hozott intézkedéseket, szabályokat a Házirend kiegészítéseként folyamatosan közzéteszük, melyet a hatályossága napjától mindenki köteles betartani.

A házirend betartását köszönjük, reméljük, együttműködésünket segíti.

.....

Érdekképviselői Fórum elnöke

.....

Bölcsődevezető

A házirendben foglaltakat tudomásul vettem és magamra nézve kötelezőnek tartom.

.....

szülő vagy más törvényes képviselőjének aláírása

Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat
II. kerületi Egyesített Bölcsődék
1027 Budapest, Jurányi u. 3.

Tel: 06-1-201-1185

e-mail: andrea.novak@iikeruletibolcsik.hu

Megállapodás

mely létrejött a Budapest II. kerületi Egyesített Bölcsődék tagintézményének vezetője, - mint a napközbeni ellátást biztosító intézmény-, valamint a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) között.

Gyermekek adatai

Név:	
Születési hely, idő:	
Anyja neve:	
Lakóhelye:	
Tartózkodási helye:	
TAJ száma:	

Szülők adatai:

A N Y A	Név:	
	Születési név:	
	Születési hely, idő:	
	Anyja neve:	
	Lakóhelye:	
	Tartózkodási helye:	
A P A	Név:	
	Születési hely, idő:	
	Anyja neve:	
	Lakóhelye:	
	Tartózkodási helye:	

Törvényes képviselőadatai:

Név:	
Születési név:	
Születési hely, idő:	
Anyja neve:	
Lakóhelye:	
Tartózkodási helye:	

- A gyermek bölcsődei ellátása: 20.....tól kezdődik, és **határozatlan időre** szól, de megszűnik az ellátás, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte és a bölcsődei gondozási-nevelési év véget ért. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig. Ha a gyermek szeptember 1-je és december 31-e között tölti be a harmadik életévét, szintén a következő bölcsődei nevelési év végéig gondozható bölcsődében, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a nevelési év végéig a bölcsődei ellátást kívánja igénybe venni.
- A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei nevelésben, gondozásban legfeljebb annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amely évben a hatodik életévét betölti. Ezen időszak alatt fent nevezett gyermek a bölcsőde által nyújtott alapellátásokra jogosult, ill. fejlődése érdekében az intézmény együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását, vagy a fejlesztő nevelését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.
- A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődébe abban az esetben vehető fel, ha a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. pontjában foglaltak szerinti sajátos nevelési igényét megállapították. A gyermeket próbaidővel lehet felvenni, melynek legrövidebb időtartama **három hónap**. A **próbaidő** letelte után a gyermekkel közvetlenül foglalkozó szakmai csoport (bölcsőde orvos, gyógypedagógus, kisgyermeknevelő, bölcsődevezető) véleményének figyelembevételével kell döntenie a gyermek további neveléséről, gondozásáról.
- **Elutasítás esetén** a gyermeket további korai fejlesztése érdekében a 15/1998 (IV. 30.) NM rendelet 35§. szerint a bölcsőde értesíti a gyermek fejlesztését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálatot.
- A bölcsődei ellátásért a szülő havi rendszerességgel fizeti a személyi térítési díjat, melyet a Gyvt. 147.§ - 148 § értelmében külön meg kell határozni a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra (a továbbiakban együtt: gondozására), valamint a 151. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a gyermekétkeztetésre vonatkozóan, melynek összegét a települési önkormányzat képviselőtestülete minden év április 1-ig rendeletben határoz meg.

- Az intézményvezető a kötelezettet a beiratkozás napján írásban értesíti a személyi térítési díj összegéről. Ehhez szükséges, hogy a szülő (gondviselő) két héttel a beszoktatás megkezdése előtt leadja a jövedelemnyilatkozatot és a kedvezmény megállapításához (MÁK igazolás, illetve szakorvosi és szakértői bizottsági igazolás, 3 vagy több gyermeket nevelők nyilatkozata, rendszeres gyermekvédelmi támogatásról szóló határozat) szükséges dokumentumokat a bölcsőde vezetőjének.

A térítési díjat a szülő minden hónap 15-ig köteles csekken, átutalással, vagy bakkártyás fizetéssel befizetni.

- A bölcsődei ellátás keretében az intézmény a gyermek és a szülők számára biztosítja a Bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályaiban előírt szakmai feltételeket és előírásokat.
- A megállapodás megkötésével egy időben nyilatkozom, hogy a II. kerületi Egyesített Bölcsődékúti tagintézmény vezetőjének szóbeli tájékoztatását megkaptam:
 - a) az ellátás tartamáról és feltételeiről,
 - b) az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,
 - c) az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
 - d) az intézmény házirendjéről,
 - e) panaszjoga gyakorlásának módjáról,
 - f) a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról,
 - g) a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdek-képviselői fórumról.

Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője, illetve a fiatal felnőtt köteles

- az intézmény által vezetett nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni,
- nyilatkozni a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról.

Az intézményben folyó gondozó-nevelő munkáról és az a-g pontokban felsoroltakról a szóbeli tájékoztatást tudomásul veszem, az intézmény házirendjét átvettem és az abban foglaltakat betartom.

A bölcsődei Megállapodásban szereplő adatok kezeléséhez hozzájárulok.

Budapest, 20.....

..... Szülő, vagy más törvényes képviselő	 Szülő, vagy más törvényes képviselő
..... Tagintézmény vezető	

Megállapodás jogszabályi háttere:

- Gyvt. rendelkezései
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet.
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet, valamint
- Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatásról és egyes szociális és gyermekjóléti ellátásokról.